СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY
УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.
OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 124. Джерзи Ситі, Н. Дж., пятниця, 29. травня 1931. VOL. XXXIX. No. 124. Jersey City, N. J., Friday, May 29, 1931. THREE CENTS.

БИЗНЕСМЕНИ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗНИЖЕННЯ ТАРИФИ

НЮ ЙОРК. — 2,000 найвизначніших промислових лідерів прибули на тридневну конвенцію „Ди Нешенел Форейн Трейд Кавнсил". І всі вони заявилися в першу чергу за зниження мит як перший крок до ліквідації промислової депресії.

На конґресі рішено звернутися до вашинґтонського уряду в справі скликання надзвичайної сесії конґресу і в справі 25-процентової знижки мита на всі товари, а 50-процентової на спеціяльні.

Делеґати домагалися, щоби Злучені Держави перші підняли крок у справі зниження мита, бо вони перші започаткували „найбільшу в історії митну війну".

До тих, котрі виступали проти високих мит, належав і Томас Лемонт, партнер Морґана. Він підчеркнув, що Злучені Держави не можуть сподіватися продавати свої товари, а нічого не купувати.

Джеймс Ферел, президент „Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен", радив звертати головну увагу на американський ринок і старатися не знижувати цін на товари, бо в той спосіб удасться ще найскорше зліквідувати економічну депресію.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА ЧЕРЕЗ ТОРНАДО.

МУРГЕД (Міннесота). — Сильний торнадо був причиною, що виколіївся особовий поїзд залізничої лінії „Ґрейт Нортерн". Як сильний був торнадо, пізнати по тім, що він кинув деякими ваґонами на 100 стіп від шин.

Наслідком катастрофи загинуло двоє подорожних, а 40 осіб відвезено до шпиталю. З побитих кілька осіб не видужає.

ПОЖЕРТВУВАВ ОЧНУ КЛІНІКУ.

НЮ ЙОРК. — Колюмбійський університет збогатився в прекрасну 12-поверхову будівлю, призначену на очну клініку. Будівля є дарунком філянтропа Едварда С. Гаркнеса.

Гаркнес дарував досі на цей університет $3,000,000. Крім того зложив фонд на будову бібліотеки, яка помістить 4,000,000 томів книжок.

„ГАРНИЙ ДЖЕНТЕЛЬМЕН" — ЦЕ ҐОВЕРНОР РУЗВЕЛТ.

НЮ ЙОРК. — Кораблем „Бремен" вертали з Европи до Америки два визначні Американці, котрі себе особисто не знали. Були ними: амбасадор Чарлз Дос, републиканець, бувший заступник президента Злучених Держав, та Френк Рузвелт, ґовернор нюйорського стейту, а тепер правдоподібно найближчий демократичний кандидат на президента держави. Оба вони, познайомившись на кораблі, пересиджували разом кождого вечора. Коли висіли з корабля, Рузвелт не міг нахвалитися Доса, а Дос сказав репортерам, що „Рузвелт — гарний джентельмен".

МАНЕВРИ І ТЕЛЯ.

ІРВІНҐТОН ОН ГУДСОН (Ню Йорк).—Фармер Джозеф Шрайбер нарікає на маневри воздушної фльоти. Каже, що літаки наробили такого шуму, що його однорічне, гарне й здорове теля так перелякалося, що впало неживе на „удар серця".

ТЕЖ „ПРИЯТЕЛІ"!

МІДЛТАВН (Ню Джерзи). — Гарний і дорогий пес Линді і кіт Міки, які належали до Алека Гейла, були добрими приятелями і завжди разом вигрівалися до сонця на даху чотиро-поверхової хати. Одного дня стояли так оба на даху, а Линді поглянув на Міки і скочив згори вниз та загинув на місці. Міки поглянув за своїм товаришом, а потім вернув на своє місце й почав далі вигріватися.

ПОМЕРЛА ВІД ПОКУСАННЯ ПСА.

ШИКАҐО. — Миссис Мейрі Лоретта Вотсон видерла псови кістку від мяса, а пес кинувся на неї і покусав її в ногу, та повалив на землю.

Розлюченого пса неможливо було відогнати, аж надійшов полісмен і застрілив його. Покусану Вотсон відослано до шпиталю, де вона померла.

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ ПЛАТЕНЬ.

ГЕРИСБУРҐ. — Ґовернор Пиншо скликує конференцію 10 ґовернорів в робітничих і промислових справах. Радитимуть головно над робітничими відшкодованнями і платнями.

ВЕТЕРАНСЬКИЙ БОНУС ПЕРЕХОДИТЬ БІЛЮН.

ВАШИНҐТОН. — З днем 26 травня вплинуло 1,959 аплікацій на ветеранські позички. Коли ті аплікації будуть узгляднені, то виплачена на ті позички сума виноситиме $1,090,137,402.

Але аплікації вносять далі. Пересічно впливає тижнево 35,000 аплікацій.

З БЕЗРОБІТТЯМ ЗЛЕ.

ВАШИНҐТОН. — Вилієм Ґрін, президент Американської Федерації Праці, каже, що з 6,300,000 безробітних дістало працю до травня всього 1,000,000 осіб. А найгірше, каже Ґрін, що нема надії на поправу тих невідрадних відносин.

МЕНШЕ ЗАНЯТЬ НА ПОЧТІ.

В урядових колах у Вашинґтоні подали, що департамент почти заощадить у біжучім році $38,000,000. Тепер вже знаємо про секрет, який довів до цього заощадження. Ото на місце померших почтових урядовців вже не будуть приймати нових. А декого ще й відправлять, бо почтовий рух з причини важких економічних часів зменшився. В той спосіб звільниться в короткім часі 2,100 посад.

НОВИЙ ЗНАВЕЦЬ ШЕВЧЕНКА.

Волинь — країна всіх можливостей. Темна за царату, самостійна в кожнім другім селі за Директорії, якої не визнавала, а тепер льояльна супроти Польщі — 15 мандатів дала. Там і знайшовся тепер новий знавець творчости Шевченка. На святі „Просвіти" в Луцьку виголосив реферат п. Власовський, який хотів когось переконати (мабуть Поляків), що Шевченко був людиною змінливих настроїв, дуже часто сам собі перечив, навіть у своїх творах, ніяких думок науки в його творах для українського народу немає. Мабуть цей п. Власовський приготовляється вже в посли до слідуючого сойму, щоб разом з п. Певним „вести" українську політику.

МЕРТВА ДИТИНА ПЛАЧЕ.

На передмістю Липська померла дволітня дитина бідного німецького робітника і родичі приготовляли похорон. Коли мати повернула від священика, якого просила похоронити дитину, побачила, що „небіщик" сидить на катафальку між свічками і плачучи, протирає заспані оченята. Мати навіть не злякалась, тільки з радістю припала до дитини й обцілувала її. Хоч смерть був ствердив лікар, то це був тільки летарґ і за три дні небіщик бавився весело на подвірю.

ЛІЗА НОЙМАН МАТІРЮ.

Ліза Нойман, яку перед двома місяцями в Берліні засудили за вбивство любовника на 8 літ вязниці, привела в тюремній лічниці донечку на світ. Дитині надала мати імя Ґізелі і покищо ця дитина перебуває в тюрмі при матері. Ліза Нойман переписувалася в справі охрещення дитини з її батьком Штольпом, який, як відомо, засуджений на кару смерти за ту провину що і Ліза. Дитину віддадуть до діточого захисту.

САМОВБИВСТВО НА СЕЛІ.

В бережанськім повіті на Кольонії під Слободою Золотою повісився в стодолі Валентин Валад. Причиною самовбивства була нужда. — В Джурині в Чортківщині застрілився через родинні непорозуміння 20-літній парубок Дмитро Калівошка.

САМОВБИВСТВО ПОЛЬСЬКОЇ АРТИСТКИ.

У Варшаві струїлась світляним ґазом визначна артистка М. Фішер-Арнольдова. Була вона відома з уроди й екстраваґантного життя. Недавно вона розвелася з чоловіком і мала вийти заміж за одного графа. Чоловік її вернув на днях з Америки і мав з нею гостру суперечку, після чого скоївся нещасливий випадок.

УКРАЇНСЬКА МУЗИКА НА РАДІО В РОЧЕСТЕР, Н. Й.

В неділю, 31 мая, в год. 2.30 до 3-тої, з рочестерської радіо станції W. H. A. M. Українська Мандолінова Оркестра під проводом Л. Сорочинського відограє слідуючу програму:

1) Гей не дивуйте; 2) Баркароля; 3) Ой пущу я кониченька; 4) Дівчино моя, п. Мері Климців, сольо; 5) Дзвіночки; 6) Вечірній дзвін; 7) The Temple Bells, п. Юлія Січинська, сольо; 8) Зоря з місяцем; 9) Марш; при пяні п. Стелла Климців.

ДОМАГАЮТЬСЯ ЗАМКНЕННЯ УСІХ СПІКІЗІВ.

„Ню Йорк Кавнті Віменс Крісчен Темперенс Юніон" висилає делеґацію до мейора Вокера й ґовернора. Рузвелта з домаганням негайного замкнення всіх спікізів у Ню Йорку.

УСПІХИ УКРАЇНІЗАЦІЇ.

Стільки крику й шуму наробили большевики з „українізацією", що багато наших людей дістало було заворот голови. Тепер, мовляв, не стане вже ані одного мешканця на Україні, який не знав би української мови та всюди її вживав. Мовляв, большевицьким „методом" і їхньою „безоглядністю" все буде зукраїнізоване. Наслідком тих большевицьких криків про „українізацію" дехто навіть своє вороже відношення до Москви почав перемінювати. Виходило ніби так, що колиб Україна була самостійною державою, то вона булаб зґерманізувалася, чи потурчилась або отатарилась, аж ось ласка большевицька нам допоможе її „зукраїнізувати". А якіж наслідки тої „українізації"? Про це читаємо в „Комуністі" з 27. III. ц. р., ось що: „Одеський професор Сухов (Москаль) на запитання, подані від студентів українською мовою — відповів турецькою".

За те вороже відношення до державної мови в „буржуазній" державі не тільки звільнилиб з посади, але посадилиб у тюрму. В большевиків це допускається, бо проф. Сухова чейже не будуть карати Москалі, які рядять на наших Східних Землях.

РОБІТНИКИ ВТІКАЮТЬ З РОБОТИ.

На Заході міліони безробітних шукають уперто праці, а в большевиків люди втікають від неї. Чому?

„Комуніст" з 26. III. ц. р. пише, що „робітники мешкають в брудних казармах, сплять на голих дошках, а навіть ще гірше". Виходить, що в багатьох містах вже попросту робітники не мають навіть що їсти, а робити примушують під баґнетами. Така доля стрінула робітників у большевицькому раю! Та щоб вони не втікали від праці, „Комуніст" радить „побільшити політичну освіту робітників". Тою „політичною освітою" годують большевики робітництво вже 14 років, але, як видно, не приносить вона їм ніяких фізичних полекш. Можна дурити людей, що ніде так добре не жиється робітникові, як у большевиків, але факти показують якраз противне, що життя робітника в Большевії далеко гірше як в Західній Европі.

УМИРАЮЧИЙ ҐАЛЛЕРЧИК.

„Хвіля" нотує за „Моментом" такий цікавий випадок: Йосиф Ердемський, багатий власник віллі в Зельонці під Варшавою, перебуваючи 1918 р. в армії Ґаллера, напав у Мокотові на якогось старого Жида, набив його і вирвав йому цілу бороду. Жид гірко розплакався, а Ердемський скоро забув про той випадок. На днях цей самий Ердемський занедужав важко і, надіючися смерти, просив священика відшукати того Жида і виплатити йому 10,000 золотих нагороди за кривду і біль, бо в бувшім ґаллерчику озвалось сумління. Священик-сповідник винайшов того Жида, а був ним 67-літний Йона Шайнман. Цей Жид сказав, що вибачає умираючому провину і дістав 10,000 золотих за біль і за свою бороду.

КРІЗА В ПОЛЬЩІ ВСЕ ЗРОСТАЄ.

Хто з Українців орієнтується на Польщу, той у своїх політичних розрахунках напевно не програє, бо ось найновіші вістки виказують, як працює польська промисловість: в лютім у будівельному промислі було чинних установ 216, нечинних 225; у волоконнім промислі чинних 694, нечинних 207; у деревнім промислі чинних 639, нечинних 262. У металевім промислі було нечинних 80 фабрик, в споживчім 88, в одяговім 30(у шкірянім 31, у хемічнім 25, у паперовім 13 підприємств.

Але це тільки початок крізи, а що буде далі?

ПОМЕР ҐЕЦ-ОКОЦІМСЬКИЙ.

На днях помер відомий промисловець, власник великих броварів, Іван Ґец-Окоцімський. Свого часу був він послом до галицького сойму і віденського парляменту, а відтак польським сенатором. Ґец-Окоцімський залишив по собі великий спадок, який стає власністю його дітей.

БРАТ БУВШОГО МІНІСТРА ОБМАНЦЕМ.

Як подає чеська преса, у Празі арештовано Франца Стшібрного, брата бувшого міністра, відомого також з нефортунної політичної діяльности. Франца Стшібрного арештували за ріжні фінансові спекуляції та обман у грошевих справах. Він був власником великої фабрики, яка хилилась до упадку, і щоб до того не допустити, пустився на ріжні незаконні спекуляції.

З ЛЮБОВНИХ ТРАҐЕДІЙ.

В Штульвайсенбурґу на Мадярщині урядовець банку Карло Ковач любив дочку власниці трафіки і два роки просив її вийти за нього заміж. Дівчина не хотіла на це згодитись і Ковач, доведений до розпуки, кинувся на вулиці на свою улюблену іількома ударами ножа поклав її трупом. Відтак пішов до дому і сам повісився.

САМОВБИВСТВО НІМЕЦЬКОГО ГЕРОЯ.

В Калі в Колюмбії застрілився командант підводної лодки Больдт, який підчас світової війни затопив 18 воєнних кораблів держав Антанти. В 1921 р. попав Больдт у конфлікт з параґрафами і як політичний еміґрант утік до Колюмбії, де і закінчив життя.

УМЕР ДОКТОР ІВАН КУРОВЕЦЬ

БУВ ПЕРШИМ УКРАЇНСЬКИМ ДЕРЖАВНИМ СЕКРЕТАРЕМ ЗДОРОВЛЯ Й ВИЗНАЧНИМ ГРОМАДСЬКИМ ДІЯЧЕМ ТА ДОБРИМ ЛІКАРЕМ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — В середу, 13 травня рано, помер лікар Іван Куровець. Покійний народився 17 січня 1863 року в Батятичах, повіт Камінка Струмілова. По закінченню студій він переїхав до Калуша, де перебув аж до створення в Галичині Західньої Української Народньої Републики. Покійний доктор Іван Куровець відразу став до праці при ЗУНР, а потім у Станиславові обняв становище державного секретаря здоровля. На цьому становищу він визначився своїм адміністративним хистом та невсипущою працею над поліпшенням застрашаючого тоді санітарного стану всієї Галичини.

Та більшу частину свого життя покійний перебув у Калуші. Там він визначився своєю хосенною працею над культурним, економічним та політичним піднесенням цілого повіту. Не було села, деб не знали д-ра Курівця, й не було жадного українського селянського чи міського активного діяча, якого небіжчик не знав би особисто та якогоб він не притягнув до загальної праці на користь свого рідного народу. Завдяки невсипущій праці небіжчика Калущина стала зразковим повітом для інших повітів, а вибудуваний його стараннями народний дім у Калуші став гордістю цілого повіту. Від калуськогож повіту він був представником у львівському соймі від 1908 по 1914 рік, де як посол виконував свої обовязки зразково.

По катастрофі української держави д-р І. Куровець оселився у Львові, де переняв управу Народньої Лічниці, якій він віддавав усі свої сили, а особливо багато працював над будовою українського шпиталю у Львові. Разом з тим д-р І. Куровець був членом Наукового Товариства імени Т. Шевченка у Львові та членом і активним працьовником в інших українських громадських, культурних та фінансових орґанізаціях і установах.

Зі смертю д-ра Івана Курівця галицька земля стратила великого свого громадянина й сина, для якого ніяка з українських національних та народних справ не була байдужою. Він завжди сміло й отверто боронив ті справи, які вважав корисними для свого народу.

ЧИ НЕ ДОКУМЕНТИ ПРО „ПАЦИФІКАЦІЮ" ХОТІЛИ ЗГОРІТИ.

ВАРШАВА (Польща). — 12 травня, в 9 годині вечером, у помешканню Українського Соймового Клюбу зайнялася шафа з книжками та документами, які належали українському клюбови. Вогнева сторожа, що погасила вогонь, твердить, що пожежа повстала з невідомої причини. Вогонь на шафу перекинувся зі стіни, котра загорілася за шафою.

В шафі переховувалися документи Соймового Клюбу про надужиття польської адміністрації в Галичині та ріжні зажалення й оскарження українського населення, а також матеріяли, що служили Клюбови для ріжних соймових внесків.

ФАШИСТИ РОЗГРОМИЛИ КАТОЛИЦЬКІ УСТАНОВИ.

РИМ (Італія). — Війська охороняють Ватикан, щоб недопустити до нападу на нього фашистівських студентів. Всі католицькі інституції й церкви в Римі та інших містах Італії пильно охороняє поліція від нападу фашистівської молоді. В Римі фашисти розгромили помешкання „Католицької Акції" й напали на ватиканську офіційну ґазету „Осерваторе Романо". Редактор ґазети ледви вратувався від напасників та втік до Ватикану.

Протикатолицький рух серед фашистівської молоді все зростає. Фашисти обурені тим, що „Католицька Акція" має намір захопити політичний провід у свої руки. Демонстранти гостро виступили проти Ватикану, називаючи папу римського зрадником італійського народу. Студенти знищили наклад книги з біоґрафією папи. З помешкання католицького видавництва „Чівільта Католіка" винесли на вулицю великий олійний портрет папи Пія XI-го й, при криках: „Ось це є зрадник своєї батьківщини!" розірвали й розтоптали його.

НОСИТЬСЯ БЕЗПОРАДНО В ПОВІТРІ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Професор Пікард, котрий хотів піднестися на висоту 50,000 стіп, де починаються позаатмосферичні простори, вже другу добу літає в бальоні на висоті 16—20 тисяч стіп. Спеціяльно збудований ним бальон навряд чи піднісся вище 25 тисяч стіп.

Разом з проф. Пікардом в кабіні бальону знаходиться його помічник. Знавці думають, що вони обидва вже загинули, бо їм не вистарчило на такий довгий час кисня, який вони взяли з собою. Їх бальон вітер відніс з Німеччини десь на кордон Італії, де його бачили над Альпами на висоті 15 тисяч стіп. Нема способу, яким можнаби було пособити жертвам цієї відваги. Пікард носився з думкою збудувати згодом такий бальон, який міг би летіти на місяць.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.
One year ....$ 7.00	На рік ....$ 7.00
Six months ....$ 3.75	На пів року ....$ 3.75
Three months ....$ 2.00	На три місяці ....$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:	В Джерзи Сіті і Заграницю:
One year $10.00	На рік $10.00
Six months ....$ 5.00	На пів року ....$ 5.00
Three months ....$ 2.75	На три місяці $2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

„ОМАННІ СПОДІВАННЯ"

Під таким наголовком появилася в старокраєвім часописі „Новий Час" передовиця, написана зприводу „українсько-польських переговорів". Цей часопис стверджує, що широкі маси народні були схвильовані поголосками, що з боку УНДА ведуться якісь угоди пертрактації, та робить закид Парляментарній Репрезентації УНДА, що вона так пізно оголосила комунікат, у якім заперечує ті пертрактації.

З тої статті видно, що в краю таки захиталося довіря до політичного проводу, коли „Новий Час" пише, що „останній комунікат Президії УНДА в справі українсько-польських переговорів і їх припинення не вдоволив і не заспокоїв широкого громадянства".

А дотого говорив неодин, що „Президія партії комунікує, що переговори припинені, але всеж таки в партії, в її Центральному Комітеті, ба навіть у Президії і Парляментарній Репрезентації є люди, що про ніщо інше не думають, тільки про „угоду" і раньше чи пізніше її таки зроблять, поставивши нас таким чином перед доконаним фактом".

Оттакі думки кружляють у краю серед громадянства. „Новий Час" думає, що того не було би, якби Президія УНДА була скорше оголосила свій комунікат, у якім між іншим сказано таке:

„Українці, як пошкодована сторона, приступили до переговорів у переконанню, що уряд, як носій державної влади, буде доказувати виявлений на словах намір вступити на нові шляхи політики супроти Українців — конкретними фактами. Це сподівання показалося оманним".

Зприводу цеї заяви „Новий Час" радіє, що Провід УНДА враз з його Парляментарною Репрезентацією прийшли вже до переконання, що „нема виглядів для розвязки українського питання на внутрішньому політичному ґрунті". І вважає це скріпленням наших позицій. Так, коли би так дійсно було, то наша позиція була би дійсно скріплена. Саме цього так дуже бажає собі та частина українського народу, яка опинилася тут за морем. Бо ми теж, як і та народня маса в краю, не віримо в ніякий успіх „українсько-польських переговорів". Але, на жаль, і тут в Америці широкі маси не мають того переконання, що провід УНДА видержить на тім, що всякі сподівання на „польсько-українську угоду" є — оманними. Особливо зростають у нас ті побоювання тепер, коли по останнім засіданню Ради Ліги Націй знову відчинено дорогу до злагодження українсько-польського конфлікту як „внутрішньої справи Польщі".

О. С.

ШЛЯХОМ ГІНДЕНБУРГА

Богато писалося в Польщі про „захланний імперіялізм німецький", про методи пруської політики кольонізаційної і ін. Аж тепер показалося, що теперішня польська політика на „кресах" — **є копією пруської політики в Познанщині і на Поморю.** Газети приносять незнаний досі рапорт маршала Гінденбурга з дня 5. липня 1918 до німецького уряду. Гінденбург розуміє так: Німці все будуть наражені на інвазію зі Сходу, союзи — мало що поможуть (як приклад Італії свідчить). Отже треба укріпити східні терени німецкі так, щоб їм не грозило відірвання від вітчини. Як? Шляхом кольонізації. Маршал пропонує: „польська людність представляє для нашого походу на Схід небезпеку. Ми повинні, з помічю німецької кольонізації, **створити на кресах нове залюднення,** на яке могли б покластися в разі небезпеки, особливо на пасі пограничнім, як вал охоронний між майбутнім Королівством Польським і пруськими Поляками". На думку маршала „польська держава могла би бути толерована лише в випадку, коли б **географічна стичність межи нашими провінціями на східнім пограничю і Королівством Польським** була перервана особливою стрефою, залюдненою тільки Німцями: Отже для безпеки Прусії і цісарства німецького неминуче є:

„1) **очистити з чужого елементу Погранича** аж по лінію, якаб надавалася до воєнної оборони.

„2) **згерманізувати „Форлянд"** (висунутий наперід пас), узисканий через пересунення границі.

„3) 8,000 кв. кіль. пограничного пасу, якого цілковита поверхня виносить около 20,000 кв. клм., мусить бути, з огляду на військову конечність, **покинута людністю польською через вивлащення і віддана в посідання німецьких кольоністів".**

Преса французька і польська ударили на алярм з нагоди цих ревеляцій. Але... чиж не перепроваджує тепер Польща ту саму політику на східних „кресах", яку поручав Гінденбург? Всі теоретики польські, Грабський і Дмовський особливо, навіть допускаючи можливість повстання в неудаленій віддаленій будуччині української держави зі столицею в Київі, радять **відділити тоту державу від прилеглих українських земель Річи Посполитої — пасом польських осадників,** якіб — мов греблею — відділяли галицьких Українців від наддніпрянських. І не тільки теорія, але й **практика іде за тим заповітом Гінденбурга!** Якраз воєвідство Тернопільське (що прилягає до Збруча) впало жертвою інтензивної польської кольонізації, і то якраз пограничний пас, що сусідує з українським Поділлям...

Німецька — „реакційна", імперіялістична" і яка там ще імперія, і — демократична польська республіка, як бачимо, уживають **тих самих метод у боротьбі зі своїми національними меншостями!** Що за поучаючий факт! Що за згіршення! Що за наука нашим соціялістам, що в боротьбі націй між собою форма правління не грає жадної ролі, : о завше сильніший хоче зїсти слабшого...

До старої кампанії осадничої прилучилася тепер ще нова. По війні 1920 року („за нашу і вашу вольность") повстав „Звйонзек Центральни Осадництва Войскового", який щойно видав своє справоздання за минулі роки. Показується отже, що загальний маєток осадників виносить (крім вартости землі) 86,840,924 золотих (майже 9 мілїонів дол.) Пересічно на маєток кождого осадника припадає коло 10,000 зол. (майже 1,000 дол.) А помагають їм і сеймікі, і уряд, і земля у них тому ліпше родить, і зиски більші, і ін. Одним словом. не німецький, а **польський „Дранг нах Остен"** іде з свіжими силами від 11. літ **по вказівкам Гінденбурга!..**

Не пустити землі з рук, зібрати капітал (а не пропивати мілїони на горівку), аби утримати стан посідання українства на „кресах" — ось пекуче завдання нашої національної політики. Не сміємо допустити, аби єдина національно земля українська зістала перетята пасом чужих осадників...

АМЕРИКАНСЬКА ЖЕРТВЕННІСТЬ

(Надіслане з краю від президії Головної Управи „Рідної Школи").

Львівський щоденник „Діло", подаючи в ч. 62. з 20. березня 1931 р. під повищим заголовком підрахунок жертвенности американсько-української еміграції за листопад і грудень 1930 і січень 1931 р., запитав американське „Обєднання": „Куди вислано ці гроші і де вони поділися", коли „Рідна Школа" (між іншими названими установами) „одержала в останніх місяцях з Америки всього 1,825 долярів (від вересня 1930 до нинішнього дня)" — 20. березня 1931 р.

Щоби не було непотрібних міркувань, подаємо до прилюдного відома, що сума допомоги, яку проголосило „Обєднання" в ч. 86. „Свободи" з 15. IV. 1931 (у статті „Куди діваються гроші, вислані „Обєднанням" на край) покривається вповні з тою сумою, яку дійсно одержала до того часу „Рідна Школа" в готівці т. є: 1,825 долярів.

Заінтересованих повідомляємо, що в календарному році 1930 одержала „Рідна Школа" з Америки через „Обєднання" 4,925 долярів, а від 1. січня до кінця квітня 1931 суму 3,525 долярів.

Супроти поголосок в американській пресі, будьтоби „Рідна Школа" мала якусь умову з „Обєднанням" чи з особами при ньому стоячими в справі винагороди за акцію збірок чи пересилку грошей для „Рідної Школи", заявляємо з усією рішучістю, що „Рідна Школа" ніколи не мала й не має з ніким ніякої умови в справі винагороди за пропаганду, за збірки грошей чи їх пересилку й ніколи нікому (отже й „Обєднанню" ані особам при ньому стоячим) з того титулу ані не виплатила ні одного цента, ані не дозволяла щонебудь задержати із сум зібраних для „Рідної Школи".

У звязку з статтею в „**Народній Волі**" ч. 44 з 18. IV. 1931 („Де обєдналося двадцять тисяч"), в якій подана „**резолюція" нібито ухвалена Загальним Зїздом „Рідної Школи"** такого змісту:

„Зїзд констатує дуже тяжкий фінансовий стан „Рідної Школи", який ще більше погіршиться у звязку з відомими осінніми подіями. Зїзд звертається з просьбою о поміч до української еміграції в Америці — зокрема до „Обєднання", що останніми часами зібрало на краєві потреби великі суми (понад 24,000 долярів), з яких ще біля 20,000 долярів до краю не надіслано. З огляду на те, що з усіх краєвих установ і організацій ніхто не потребує так негайної і великої помочі, як „Рідна Школа, кличемо „Обєднання: всі гроші на „Рідну Школу!"

Такої резолюції на Загальному Зїзді „Рідної Школи" 25. III. 1931, **не було й не ухвалено.**

Для ствердження дійсного стану подаємо до відома, що Загальний Зїзд „Рідної Школи" 25. III. 1931, приняв одноголосно резолюції, предложені окремою комісією, між якими була 14 резолюція такого змісту:

„Загальний Зїзд висловлює свою щиру подяку всім тим, що допомогали матеріяльно вивінувати „Рідну Школу" чи морально скріпити, з а окрема Ексцеленції Митрополитові та гр. кат. Митрополичому Ординаріятові за визначну допомогу протягом року, а особливо за зорганізування коляди на „Рідну Школу", українській пресі в краю і за границею за безкорисну моральну піддержку, всім добродіям як в краю так і на еміграції, а в першій мірі нашим Браттям у Злучених Державах Америки і в Канаді, особливо-ж „Обєднанню Українських Організацій за їхні цінні дари.

„Зогляду на важкий фінансовий стан „Рідної Школи", який ще погіршився в наслідок подій останньої осени, — Загальний Зїзд звертається до української еміграції в Америці, а зокрема до „Обєднання" з горячим проханням дальшої визначнішої допомоги, бо матеріяльне скріплення „Рідної Школи" являється під теперішню пору питанням її існування".

Дівує нас, відки взяв текст резолюції, поданої у ч. 44. „Народної Волі", коли точний і дословний текст усіх резолюцій, принятих на Загальному Зїзді „Рідної Школи" дня 25. березня 1931, ми переслали дня 27. березня 1931 одночасно **всій** українській пресі в Галичині до вжитку, а їх вірно передрукували щоденник „Діло" і часопис „Новий Час".

Поза резолюціями, поданими до прилюдного відома в тих часописах — на Загальному Зїзді інших не було.

Використовуючи нагоду, складаємо прилюдно щиру подяку „Обєднанню" за прихильність до „Рідної Школи" й за вповні безкорисну пропаганду жертвенности в її користь, а всім ВП. Братам і Сестрам за морем — за їх щедрі дари.

ПРЕЗИДІЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ „РІДНОЇ ШКОЛИ":

Ілля Кокорудз, голова; **Д-р Мирон Коновалець**, секр.; **о. Олекса Базюк**, І. містоголова; **д-р Кость Левицький**, II. містоголова; **Іван Ющишин**, скарбник; члени: **Володимир Кузьмович, Михайло Струтинський; Лев Ясінчук**, начальник організації.

Д-р А. Т. Кібзей.

СПОМИНИ З ПОБУТУ НА УКРАЇНІ.

(17)

Якраз того ранку, як я відвідував лікарню УЧХ, відбулося там пять операцій зігнання плоду. При такій одній операції й я був присутний. Операцію переводять в той сам спосіб, що в подібних випадках в Америці або в Европі, бо і в нас в Америці трапляється, що коли жінка хора на серцеві, або ниркові недуги та коли три лікарі такий стан здоровля засвідчать, то таку т. зв. „нелеґальну" операцію леґалізується — себто узаконюється і переводиться її чи то в лікарні чи в приватнім мешканні пацієнтки. І як це мені у Киві оповідали лікарі та як я й сам на власні очи бачив — спосіб фахового переведення такої операції у Київі не є новий, хач признати треба, що київські лікарі мають великий досвід і практику в тій області.

По огляненню ріжних відділів лікарні УЧХ завідуючий лікар, Пащенко, завів мене до т. зв. бібліотеки („Червоного кутка" в УЧХ не було). Мене запросили на чай. Тут було 10 чи 12 лікарів. Всі вони дуже зацікавилися мною; допитувалися то про це то про те та дещо розсказували мені й про своє життя та поводження і т. п. Один старий лікар, що мав бути колись дуже славний зі своїх наукових писань з области медицини (а був він спеціяліст у гінекології), літ около 60, сивий, говорив російською мовою. Казали мені, що він Українець з роду, але по українськи не встиг навчитися, бо тепер він застарий до цього. Цей старушок дуже цікавився мною, допитувався мене про життя в Америці і т. п., але я не все розумів, що він по російськи говорив. Говорив з жалем, що для нього Америка вже запізно... З розмов з лікарями я міг відчути, а й прямо довідатися, що деякі з них дуже радо виїхалиб до Америки, колиб тільки їм могло вдатися. Допитувалися мене приміром, як живеться в Америці бідним людям, як живеться лікарям та чи то правда, що звичайний лікар в Америці заробляє від 5,000 до 10,000 долярів на рік, або чи то правда, що в Америці звичайна служниця, що послугує в якімсь домі, вечером може ходити до вечірньої школи. Те все хотіли вони знати тому, бо — як оповідали мені — свого часу радянський уряд вислав був до Зл. Держав Америки молодого лікаря (здається д-ра Фруменка), де він перебував шість місяців, студіюючи американські відносини в медичному фаху; та коли він повернувся до Києва й здавав офіціяльний звіт з своїх спостережень, то запевняв київських лікарів, що їх американські товариші по званню заробляють 5,000 до 10,000 а навіть до 25,000 долярів річно, що американські лікарі мають свої власні автомобілі або й по два, свої власні доми, які складаються з 5 до 10 кімнат; мають свої служниці, часом і по дві в домах, а що найважніше то те, що служниця одержує помешкання й харч, а до того ще найменше 25 долярів платні місячно; також оповідав, що така служниця має одно або два пополудня на тиждень вільних для себе, а кождого вечера по годині 8-мій вона йде на науку до безплатної вічірної школи. Всі лікарі УЧХ були присутні на тім звіті д-ра Ф. і тому вони так пильно допитувались мене, чи то правда, ще раз і ще раз!

Розуміється, що я не тільки потвердив правдивість звіту д-ра Ф., не тільки поясняв їм, що те все істинна правда, але ще й заявив їх, що по правді деякі лікарі в Америці заробляють часом і по 50,000 долярів річно, що мають не лише одно, але часто й по два, а навіть по три авта — одно для себе, одно для жінки, а одно, приміром, для дочки; дальше сказав я їм, що дівчина-служниця може заробляти в Америці, крім помешкання і їди, 25 долярів, а часом і 35 долярів місячно; а що вона може вона ходити до вечірньої школи, то цілком певно, бо майже всі слуги по 8-мій годині вечером є вільні від заняття і можуть ходити і робити, що хочуть.

Всего того мої товариші лікарі дуже цікаво слухали, а старий лікар-спеціяліст тільки помахував головою та говорив з очевидним огірченням: „То все певно, що правда; та не лише правда, але ще й яка! Чи ви знаєте, товариші, що тому д-рови Ф. держава заказала давати дальші відчити, бо уважали, що то була буржуазна, контр-революційна агітація?"

Всі інші лікарі лиш потакували, але більше не допитували мене про те; значить — боялися. Лиш старий лікар-кожарлюга мав відвагу сказати те, що сказав...

Дальше оповідав я їм дещо більше про Америку, але — розуміється — виминав деякі справи, щоб не навести яких неприємностей для моїх товаришів-лікарів, котрі зайшли зі мною до УЧХ. Взагалі говорив я їм, що нам в Америці живеться добре, коли добрі часи. А щодо зарібку і т. і., то я самий — кажу — заробляю пересічно 25 до 50 долярів денно, себто виключно в те заплату за лікарські операції та за лікування пацієнтів, а до того — кажу — маю своє авто тай показав їм навіть фотографію мого автомобілю, яку я случайно мав при собі. Вони дуже цікавились, оглядали та питались, скільки коштує. Відповів я їм, що мій автомобіль коштував 1,800 долярів (а був це автомобіль т. зв. „Крайслер"-марки). Мої товариші-лікарі дуже поцмокували та дивувались, кажучи, що то маса гроша та що вони мабуть ніколи не будуть могли на такий люксус спромогтися.

Розмовляли ми ще то про це, то про те, а на останку я попрощався з ними, бо спішився оглянути ще й інші інституції. Завідуючий лікар „Українського Червоного Хреста" вписав до мойого памятника ось який привіт для заморських Українців:

„Вітаємо з України Радянської своїх Земляків, що перебувають за кордоном. Ми бажалю, щоб наші товариші, що перебувають за межами України, довідались про ті колосальні досягнення, які маємо ми після великого Жовтня, як з боку культурного розвитку так і з боку економічного розвитку країни."

Київ, Короленка 47, Лік. УЧХ Лік. інт. Д. П.

Пащенко.

(Дальше буде).

Жінка (в суперечці): Я гадаю, ти знаєш, що хотя би, щоб я була вийшла за кого іншого.

Чоловік: Де там! Я не мав ворогів!

Обовязки.

Учителька: Комарянська, чому бузьки в осени відлітають від нас до теплих країв?

Ученица: Бо тамошні люди хочуть також мати діти.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ПОЛЬСЬКІ КРУТАРСТВА.

Виступ канадійського посла Лучковича в канадійськім парляменті в справі „пацифікації" Галичини найшов відгомін у польській пресі. На загал по при люти можна в ній найти бажання зменшити значіння сьогодні виступу.

Україножерний нюйорський „Нови Свят" пробує се зробити в сей спосіб, що наводить нібито слова канадійського премієра Бенета, з котрих виходилоби, що канадійський премієр піддав у сумнів українські жалоби. Зробив се премієр Бенет нібито слідуючими словами, які „Нови Свят" друкує грубими буквами:

„Не треба при тім забувати, що є рівні суперечні відомости про події в Польщі".

Так буцімто сказав премієр Бенет після „Нового Свята". Тимчасом стенографічний протокол з засідань палати послів канадійського домініяльного парляменту з дня 8. мая, коли ся дебата відбувалася, не наводить таких слів премієра Бенета. Зі стенографічного протоколу не видно ніде, щоби премієр самий від себе подавав у сумнів українські жалоби. Він кілька разів заявляв, що польський уряд заперечує українські жалоби.

В одному місці премієр Бенет каже таке:

"Now, from 1923 to 1930, it is idle to deny that there has been a great conflict in Poland between that you might call the Ukrainian nationalists and the Polish authorities; and in 1930 the agitation reached a point which it had not previously touched. The results, as indicated by the Polish authorities and the Ukrainians, have certainly been very contradictory..."

А троха пізніше премієр Бенет говорив:

"I need hardly repeat that the POLISH AUTHORITIES have denied in very unequivocal language the accuracy and truthfulness of the charges made against them."

Се сказав премієр Бенет, і не сказав він нічого нового. Що Поляки заперечують українські жалоби, се все загально відоме. Та се, що він сказав, ріжниться від того, що він нібито сказав після „Нового Свята".

Підчеркнення чорними буквами слів, підсунених Бенетові, показує на способи польської пропаганди: коли говориш неправду, говори голосно: як не здуриш тихо, то може здуриш криком.

АМЕРИКАНСЬКІ И МОСКОВСЬКІ ДОРАДНИКИ.

Знова доносять з Москви, які важкі функції московський большевицький уряд віддає американським інжинірам по „радянському союзі". В сей спосіб підлабузнюється Москва до Америки: мовляв, дивіться, Американці, якими покірні ученики Америки.

Нагадується з того приводу виступ московських дипльоматів на недавних міжнародних конференціях у Женеві й Лондоні. Якто тоді большевицькі симпатики розхвалювали, які то розумні показалися большевицькі представники на сих конференціях. Правда, конференції нічого путнього не зробили, але се московським агентам не перешкаджало хвалити інших московських агентів.

Добре сказала тоді одна газета: Коли ви, Москалі, такі розумні, що знаєте, як цілий світ перебудувати, то пощо ви кличете в Росію американських інжинірів? Як ви справді такі розумні, то буде краще, як ви пішлете своїх інжинірів в Америку, най перебудують американські промисли".

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

— o —

ЧИ „ВИЩА" ПОЛЬСЬКА КУЛЬТУРА?

Читаючи спомини д-ра Кібзея з його побуту на Великій Україні, знаходжу місце, в якім він нарікає, що чув у Києві так мало української мови, а зате завважив, що Поляки говорили прилюдно по польськи, немов би гордилися своєю мовою, а наші боялися говорити по українськи. Так виглядало і д-р Кібзей приходить з цього приводу до такого заключення:

„І чиж не о ціле небо вище від нас національно й культурно стоять хоч би Поляки? Самі осудіть".

Я не бачу в тім нічого дивного, що в Києві не чути української мови. По всіх установах працюють самі Москалі й Жиди. Українців є дуже мало і між робітництвом. То й не диво, що ті вороги українства надають містови московський характер, що всюди чути російську мову. І не диво, що навіть стероризовані українські робітники говорять теж здебільша по російськи, бо всі є свідомі того, що в той спосіб ратуються від заміту контр-революційности.

Того всього Поляки не потребують боятися. На Україні совіти ідуть їм у всім на руку, дають їм усі можливі привілеї. Бути свідомим Українцем, значить попасти під догляд чека, значить бути запідозреним у змаганню до української державної самостійности і відрубности, себто українських сепаратизмі. А бути Поляком, значить числити на спеціяльні взгляди з боку совітів, які їх і так нічого не коштують, бо є дані коштом України.

Все те треба мати на увазі, коли оцінюється те, що самі Українці нерадо говорять на Радянській Україні по українськи. Це не має нічого спільного з вищістю польської культури, що Поляки говорять по польськи, бо мова не рішає про культуру, а шляхотність души, шляхотні вчинки і духові плоди народу. Можна говорити гордо й самопевно по польськи, а разом з тим бути диканом, котрий допускається таких звірств, як отсе допустилися їх Поляки в Галичині з нагоди відомої „пацифікації".

Річ ясна, що ми повинні шанувати свою мову, нею говорити і пятнувати тих, що легковажать нею. Але з того, що хтось „гордий" зі своєї мови, ще не виходить, що він культурний. А вже найменше відноситься це до Поляків.

М. Сукар,
Бруклин, Н. Й.

Між „приятельками".

— Чи не гарна це суконка, що я її дістала вчора на мої двацяті уродини?

— Та гарна, але чи тоді вже була такасама мода, як нині?

— o —

Жінка (до чоловіка): Що! То ти аж тепер вертаєш до дому, як уже сонце зійшло!?

Чоловік: Ну, вір мені, тепер стільки буває грабіжницьких нападів, то я боявся вертати в ночі.

ПРОТОКОЛ

З РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА, яке відбулося на днях від 16. до 20. лютого 1931 р.

(Продовження).

(22)

За звітом редакційного комітету здавали звіти головні радні в отсім порядку:

Звіт головного радного, д-ра М. Клима.

Шановна Президіє, Пані і Панове, Урядники У. Н. Союза!

До цього часу ми, як головні урядники, ніколи не здавали справоздання зі своєї діяльности, бо цього статут ніде від нас не вимагав, але останнє річне засідання ухвалило, що кождий головний радний має здавати справоздання зі своєї організаційної праці в тій околиці, де він живе. Отож я, як перший з ряду головний радний, здаю нині звіт з моєї праці в своїй місцевости на Вестах, то є в Ст. Луїс, Мо., і в його околиці. Вернувшися з головного засідання, я в своїх відділах здав справоздання з річного засідання Головного Уряду У. Н. Союза. На мітінгах і зібраннях я підносив і заохочував людей, щоби ставали членами У. Н. Союза і вияснював їм всі то добра і користи, які дає У. Н. Союз своїм членам. Говорив урядникам відділів, що їх обовязком є не тільки провадити мітінги і збирати членські вкладки, але також посвятити більше часу для організовання нових і здорових членів до У. Н. Союза. Я звертав увагу урядників і членів, щоби вони організували молодих членів та дітей на нові роди обезпечення, бо з них є найбільше користи для членів та секретарів, то є дивіденди і комісове, як також великий поступ вперед і будучність У. Н. Союза.

Ми мусимо конечно подбати про приріст таких членів, бо коли прийде час, що ми мусимо передати нашу організацію їм, то щоби вони дальше провадили цю організацію і дальше дбали про її розвій.

Старався я також поєднати всілякі спори та непорозуміння по відділах і поміж членами на користь членів та У. Н. Союза. Дат тих полагоджувань я спеціяльно не подаю, бо це були справи маловажні і полагодилися їх без великих трудів та гарячковання членів.

Я мушу тут зазначити, що по відділах на Вестах є далеко менше спорів та непорозумінь, ніж дехто собі представляє. У нас всі члени стараються солідарно працювати разом з урядом і виконувати всі справи по думці статута. Це можуть ствердити Головні Секретарі, бо до цього часу нічого мені не припоручено з головної канцелярії до полагодження. Я тішуся поступом моїх відділів у Ст. Луїс, Іст Ст. Луїс, Медісон, Деслодж і Ст. Джозеф і думаю, що на будуче члени тих місцевостей будуть працювати щиро і солідно для добра У. Н. Союза та зменшити працю Головної Канцелярії.

Мушу ще зазначити, що члени в Ст. Луїс, Мо., можуть похвалитися своїм жертводавством на ріжні народні цілі, що може ствердити п. Кедровський, редактор „Свободи" і секретар „Обєднання". Стверджую також те, що всі члени на Вестах заявили, що вони є задоволені з праці Екзекутиви і Головного Уряду і при тій нагоді желають Головному Урядови многих і благих літ та кріпких сил до дальшої праці.

Говорив я членам про дальше збирання жертв на Сиротинець і Захист У. Н. Союза. Я брав участь у Листопадових Святах, вічах та зборах і згадував про У. Н. Союз між людьми, котрі не належать до нашої організації, щоби приступали в члени У. Н. Союза.

Був я минулого літа в Рідним Краю і мав нагоду бути на посвяченню української гімназії в Дрогобичі, який поміг У. Н. Союз та його члени своїми щирими жертвами. Імена всіх жертводавців відчитано на тім торжестві з подякою. Бачив я там десятки тисяч Українців, міщан та селян, дітей, священиків та інтелігенцію з того повіту. Всі вони переповнені горячим українським духом. Я тішився і радувався, що члени У. Н. Союза були там виголошені, і тішився тою подякою, котру чув особисто на рідній землі для У. Н. Союза та його членів. Всюди, де я був на рідній землі, наші браття згадували дороге імя У. Н. Союза і дякували дуже а дуже щиро, що У. Н. Союз несе їм усяку поміч у їх потребах та визволенню. Також видів я і чув особисто про всі ті знущання та тортури, які наші люди переживають від наших ворогів Ляхів.

Засвідчую, що все те, що наш часопис „Свобода" і англійський „GUARDIAN", котрі писали про „пацифікацію", то є про знущання і тортури, які Ляхи завдають нашому народови, є правдиве, бо я був наочним свідком того ляцького варварства.

Приїхавши назад до Злучених Держав, я забрався дальше до праці для розвою У. Н. Союза, але на перешкоді є велика депресія з причини безробіття і годі тепер богато зробити, бо деякі члени не роблять уже довгий час.

Тепер заложив я центральний комітет дрогобицького повіту в Ст. Луїс, щоби зібрати жертви на Рідну Школу та на повоєнних сиріт, які знаходяться в сиротинці того повіту.

Отже, шановні Урядники, я кінчу і заявляю, що буду дальше працювати щиро для розвою нашого славного У. Н. Союза й українського народу. Желаю як найкращого успіху цілому Урядови У. Н. Союза.

(Дальше буде).

Вуйко (до маленької сестрінки): А що, Олесю, не поцілуєш твого старого вуйка?

Сестріночка: Добре, вуйцю, а як ти хочеш, щоби я тебе поцілувала: чи так, як Ґрета Ґарбо, чи як Ліліяна Гейд?

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОТРІБНО старшого чоловіка у віці від 50 до 60 літ, до роботи коло дому при українській родині. 1 корова, 75 курей і мала загорода. Платня після умови. Голоситися телефонічно або листовно від 8 рано до 12 в обід або в 6-тій ввечір. S. YADLOWSKY, New Essex St., Rahway, N. J. Телефон Rahway 7-1097. 123-4

ПОШУКУЮ СПІЛЬНИКА ДО ШЕВСЬКОГО БИЗНЕСУ.
Хто знає добру місцевість, де можнаб вітворити шевський бизнес, то я можу вложити малий капітал на закупно машин. Прошу голоситися на адресу: 124-5
V. SZABATURA,
319 Norton Street, Elmira, N. Y.

ТЕРЕСКА КОДА пошукує своїх двох братів: Стефана і Федора Коду. Походять зі села Шквіртне, повіт Горлиці. Хто би про них знав, або вони самі, нехай зголоситься в дуже важній справі на адресу: 124-5
TERESKA KODA,
8709 Gary Ave., Dearborn, Mich.

РОБОТА ДЛЯ ОХОЧИХ ЛЮДЕЙ ДО ПРАЦІ!
Потрібно сейчас необмежене число людей, які малиб охоту образуватись в купецтві і торговлі, працювати самі для себе. Зголошення принимається лише листовно. Першенство мають з Ню Йорку і околиці. — Адресуйте так: 124-5
ROBOTA, c/o SURMA,
103 AVE. A, NEW YORK, N. Y.

ПОТРЕБУЮ чесного чоловіка до бизнесу з малим капіталом. Легке заняття і добрий дохід. Мусить знати троха по англійськи. Голоситися між 6—8 годиною ввечір. 124-9
СТОР,
502 E. 12th ST., NEW YORK CITY.

ФАРМА 25 АКРІВ, дім 8 кімнат, барни, курники, корова, кінь, 3 безроги, кури, качки. Земля чорна, огородова, близько Bound Brook, N. J. Ціна $4,000, готівкою після умови.

ФАРМА 28 АКРІВ, при Гайвей, дім на 2 фамілії, великі курники, великий сад, 2,400 стіп фронту, напроти „Голф плейз", 2 блоки до залізничої стації, 15 блоків до міста. Фарма добра на годівлю курей або газолінову стацію. Ціна $7,000, готівкою після умови. Голоситися: 124-6
K. GOS,
Box 609, Manville, N. J.

ВЕЛИКИЙ ІМПОРТОВЕЦЬ машинників дає Вам змогу мати аґенцію. Цілком новий бизнес. Великий попит. Нема компетиції. Необмежені можливости. LA MIDAS, 566 Broadway, New York, N. Y. 89-

КІМНАТИ ДО ВИНАЙМУ на фармі на літний сезон, де є свіже, здорове повітря і дуже гарна околиця. Електрика, вода і всі уліпшення в кімнатах. Наукінченню велика галя, де буде можна кождої суботи і неділі погуляти та забавитися. Хто приїде сюди то не пожалує. Ціни на кімнати знижені. По ближчі інформації пишіть до:
WM. PASTUCK,
Box 34, Blawenburg, N. J.

ФАРМИ!

ФАРМА В НЮ ДЖЕРЗИ, 51 миль від Ню Йорку, 120 акрів, [illegible] двійної стейтової дороги, 20 акрів [illegible], 20 акрів вівса, 25 акрів кукурудзи, [illegible] пасовиско, дім 10 кімнат, 8 [illegible] ків, 11 коров, 2 ялівки і бугай, [illegible] шина до вязання, грабачка, [illegible] шина до гноєння, 2 фермерські [illegible] кож і другі вози, машина до [illegible] курузи, машина до кошення [illegible] і пів кінної сили інджай [illegible] ряди. Ціна $12,000, готівкою [illegible].

ФАРМА 100 АКРІВ при дорозі [illegible] Тरी Бриджес, земля дуже добра [illegible] дім старий котрий був [illegible] лений, 10 кімнат, стім гіт, електричне [illegible] лення, коло дому плине кілька [illegible] в барні, барна вища від дому [illegible] на дуже легко завести воду [illegible] на має приміщення на 8 коров [illegible] машинерію, кілька курників [illegible] $8,000, половина з сего на морґедж.

Кождого дня мене можна знайти на офіс в почтовім будинку в
SO. BOUND BROOK, N. J.
від 9-тої рано до 12-тої в [illegible]
PH. D. FILANOVSKI,
c/o Simonali,
Box 448, So. Bound Brook, N. J.
Також кождого дня від години [illegible] вечер під ч.:
535 E. 6 St., Room 12, New York, N. Y.

ФАРМИ!
в сторонах, званих „Горах [illegible]вані", недалеко від Филаделфії [illegible] лентави, близько малих [illegible] ками. Маю фарми великі і [illegible] кою або на сплати. Удавайтесь до свого Українця:
MICHAEL P. DANKEVICH,
PERKASIE, PA.
Товариська порада [illegible]

ТАРЗАНОВІ ЗВІРЯТА.

(31)

Роков схопився на ноги й зі злістю почав кричати на Шведа. „Геть звідси! — грізно закінчив свою лайку Роков, показуючи на двері. Замісць відповіді кухар лише міцніше стиснув довгий кухонний ніж, який він тримав у своїх руках спереду свого фартуха. Роков це побачив і відразу змінив тон, задавивши в собі лють. Потім, звертаючись до Джейні, промовив по французьки: „Завтра ви дасьте мені відповідь. Прийдете до мене добровільно, або я вбю вашого сина".

По цих словах Роков вийшов з каюти, позираючи злісними очима на кухара. Наступила мовчанка. Швед нічого не говорив. Його ідіотичний вираз лиця, яким він ввесь час маскував себе, зник. „Він думав, що я дурень, сказав Швед, показуючи на двері, куди вийшов Роков. „Я вратую вас, бо ви поводилися зі мною як з людиною, а він ввесь час трактує мене як пса. Я пособлю вам, пані, втікти звідси. Я пособлю!" Джейні не вірила своїм ухам, що таке їй говорив цей мовчазний і суворий кухар.

Пізніше, коли кухар приніс вечерю, він сказав тихо до Джейні: „Закутайте вашу одежу в покривало й чекайте. Я скоро повернуся за вами." Він уже хотів лишити каюту, як Джейні схопила його за руку. „Моя дитина. Я не можу лишити судна без дитини!" — говорила скрізь сльози. Швед вийшов, нічого не сказавши. Джейні дуже хвилювалася. Ріжні думки роїлися в її голові. Вона губилася в здогадах, чому цей чужий і непривітливий чоловік хоче ратувати її. Я і він [illegible] мае наміри?

Нарешті вона трохи заспокоїлася й рішила, що в його товаристві їй не буде гірше, ніж в руках харциза Рокова. Вона зробила так, як наказав їй Швед і почала чекати на нього, згідно з його інструкціями. По півночи тихо відчинилися двері каюти. Джейні побачила кухаря. Увійшовши в каюту, він показав їй щось завинене в покривалі. „Будь спокійна й ходім звідси обережно. Це твій син у мене на руках". Джейні стратила притомність.